

RISE/2568/2023
RISE-AK-2023-9591

Alaikäisen vangin huoltajan tai muun laillisen edustajan kuuleminen

Vankia on kuultava asumista, vankilaan ja toimintaan sijoittamista, kurinpitoa sekä muuta häntä koskevaa päätöstä tehtäessä (hallintolaki 34 §).

Tässä liitteessä on lueteltu vankeuslain ja tutkintavankeuslain mukaisia tilanteita, joissa vankia ja alaikäisen vangin osalta huoltajaa tai muuta laillista edustajaa on kuultava ennen päätöksen tekemistä.

Liitteen kohdissa: 'Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi':

- 'kyllä' tarkoittaa, että kyseistä asiaa valmisteltaessa huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on lähtökohtaisesti varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

- 'ei' tarkoittaa, että huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi, jos asian valmistelija tämän katsoo tarpeelliseksi lapsen edun selvittämiseksi.

'Huoltajalle on ilmoitettava lopputulos' – kohdassa on määritetty ne vankeus- ja tutkintavankeuslain nojalla tehdyt päätökset, joista on ilmoitettava alaikäisen huoltajalle tai hänen muulle lailliselle edustajalle. Ilmoitus on tällöin tehtävä riippumatta siitä, onko huoltajaa tai muuta laillista edustajaa kuultu ennen päätöksentekoa.

Kuulemisesta vastuullinen Rikosseuraamuslaitoksen yksikkö on vastuussa sen varmistamisesta, että huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi silloin, kun tämä on tarpeen.

Lyhenteet:

OT= Operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja

Aay= Asiakasarviointiyksikkö

Yks-toimisto= Yhdyskuntaseuraamustoimisto

TPY= Täytäntöönpanoyksikkö

RP= Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella

TS= Poistumislupa tärkeästä syystä

Täytäntöönpanon aloittaminen

Vankeuslaki	Tutkinta- vankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
2 luvun 1 §:ssä sekä 4 luvun 8 §:ssä ja 9 §:ssä tarkoitettu ilmoittautumisajankohta ja vankilaan sijoittaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Yks-toimisto/Aay
2 luvun 2 §:ssä tarkoitettu täytäntöönpanon aloittaminen ennen tuomion lainvoimaisuutta (tyytyminen)		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu täytäntöönpanon lykkääminen terveydellisistä syistä		KYLLÄ	KYLLÄ	Aay
2 luvun 4 §:ssä tarkoitettu täytäntöönpanon lykkääminen muista kuin terveydellisistä syistä		KYLLÄ	KYLLÄ	Aay
2 luvun 6 §:ssä tarkoitettu lykkäyksen peruuttaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Aay

Rangaistusajan laskeminen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
3 luvun 7 §:ssä tarkoitettu rangaistusajaksi lukeminen		KYLLÄ	KYLLÄ	TPY
3 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu päätös rangaistusajasta		EI	KYLLÄ	TPY
3 luvun 8 §:ssä tarkoitettu ehdonalainen vapauttaminen, kun suorittaa rikoslain 2 c luvun 5 §:n määräosan ennen vankilaan saapumista		EI	KYLLÄ	TPY

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
4 luvun 3 §:n 1 ja 2 mom. tarkoitettu matkakustannusten korvaaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
4 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rangaistusajan suunnitelman	4 luvun 3 §:ssä tarkoitettu, tutkintavangin suostumuksella tutkintavankeusaikana	KYLLÄ	KYLLÄ	Aay

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
laatiminen	aloitettu rangaistusajan suunnitelman laatiminen			
4 luvun 7 §:ssä tarkoitettu rangaistusajan suunnitelman täsmentäminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Sijoittaminen vankilassa

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
5 luvun 1, 2 ja 4 §:ssä tarkoitettu sijoittaminen vankilan osastolle	3 luvun 1 § - 2 a §:ssä tarkoitettu sijoittaminen vankilan osastolle	EI	KYLLÄ	Vankila
5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu erillään asuminen omasta pyynnöstä	3 luvun 2 §:n 2. mom. tarkoitettu erillään asuminen omasta pyynnöstä	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
5 luvun 6 §:ssä tarkoitettu varmuusosastolle sijoittaminen ja 7 §:ssä tarkoitettu varmuusosastolle sijoittamisen jatkaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	OT

Siirtäminen vankilasta toiseen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
6 luvun 1 §:ssä tarkoitettu siirtäminen suljetusta vankilasta avolaitokseen		KYLLÄ	KYLLÄ	Aay
6 luvun 2 §:n 1 mom. tarkoitettu siirtäminen avolaitoksesta suljettuun vankilaan		KYLLÄ	KYLLÄ	Aay
6 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vangin siirtäminen toiseen vankilaan	3 luvun 6 §:ssä tarkoitettu siirtäminen toiseen vankilaan	KYLLÄ	KYLLÄ	Aay
6 luvun 3 a §:ssä tarkoitettu vangin siirtäminen lyhyeksi ajaksi toiseen vankilaan	3 luvun 6 a §:ssä tarkoitettu vangin siirtäminen lyhyeksi ajaksi toiseen vankilaan	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
6 luvun 5 §:ssä tarkoitettu vangin päästäminen muun viranomaisen kuin tuomioistuimen kuultavaksi	3 luvun 8 §:ssä tarkoitettu tutkintavangin päästäminen muun viranomaisen kuin tuomioistuimen kuultavaksi	EI	KYLLÄ	Vankila/Aay

Perushuolto ja asuminen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
7 luvun 2 §:n 3 mom. tarkoitettu oman vaatteen haltuun antamisen epääminen	3 luvun 3 §:ssä tarkoitettu omien vaatteiden käyttö	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
7 luvun 5 §:n 2 mom. tarkoitettu perusruokavaliosta poikkeaminen	3 luvun 4 §:ssä tarkoitettu perusruokavaliosta poikkeaminen	EI	EI	Vankila
7 luvun 5 §:n 3 mom. tarkoitettu ruokarahan maksaminen		EI	EI	Vankila
7 luvun 6 §:ssä tarkoitettu vangin ulkoilun epääminen	3 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tutkintavangin ulkoilun epääminen	EI	EI	Vankila

Toimintaan osallistuminen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
8 luvun 2 §:n 2 mom. tarkoitettu osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 4 §:ssä tarkoitettu toimintaan sijoittaminen	4 luku 1 §:ssä tarkoitettu toimintaan osallistuminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 6 §:ssä tarkoitettu lupa siviilityöhön		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 7 §:ssä tarkoitettu lupa omaan työhön	4 luvun 2 §:ssä tarkoitettu lupa omaan työhön	EI	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 9 §:n 1 ja 2 mom. tarkoitettu lupa osallistua toimintaan vankilan ulkopuolella (opintolupa, sijoitus ulkopuoliseen laitokseen)		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 9 §:n 3 mom. tarkoitettu lupa osallistua valvottuun ulkopuoliseen toimintaan		EI	EI	Vankila
8 luvun 11 §:ssä tarkoitettun luvan ja sijoituksen peruuttaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
8 luvun 13 §:ssä tarkoitettu osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Vangin omaisuus ja tulot

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
9 luvun 1 §:ssä tarkoitettu omaisuuden hallussapidon epääminen	5 luvun 1 §:ssä tarkoitettu omaisuuden hallussapidon epääminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
9 luvun 4 §:n 1,2 ja 4 mom. tarkoitettu rahan käyttö	5 luvun 4 §:ssä tarkoitettu rahan käyttö ja sen rajoittaminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
9 luvun 4 §:n 3 mom. ulkopuolelta tulevan rahan ja muiden maksuvälineiden käytön rajoittaminen suljetussa vankilassa		EI	EI	OT
9 luvun 6 §:ssä tarkoitettu käyttörahan, toimintarahan ja palkan maksaminen	5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu käyttörahan ja toimintarahan maksaminen	EI	EI	Vankila
9 luvun 6a §:ssä tarkoitettu työmatkakustannusten korvaaminen		EI	EI	Vankila
9 luvun 8a §:ssä tarkoitettu toimintarahan ja palkan muuttaminen	5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu toimintarahan muuttaminen	EI	EI	Vankila

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
9 luvun 8 §:ssä tarkoitettu toimintarahan suorittamatta jättäminen	5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu toimintarahan suorittamatta jättäminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
10 luvun 2 §:ssä tarkoitettu tilapäiseen hoitoon ja tutkimukseen vankilan ulkopuolelle lähettäminen	6 luvun 2 §:ssä tarkoitettu tilapäiseen hoitoon ja tutkimukseen vankilan ulkopuolelle lähettäminen	KYLLÄ*	KYLLÄ*	Vankila
10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vankilasta vapauttaminen hoitoa varten		KYLLÄ*	KYLLÄ*	OT

*Jos alaikäinen potilas ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden kykenee päättämään hoidostaan, hänellä on oikeus kieltää terveydentilaansa ja hoitoansa koskevien tietojen antaminen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen.

Vapaa-aika

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
11 luvun 2 §:ssä tarkoitetun vapaa-ajan toimintoihin osallistumisen ja muiden vankien kanssa vapaa-ajan viettämisen kieltäminen sekä rajoittaminen	7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun vapaa-ajan toimintoihin osallistumisen ja muiden vankien kanssa vapaa-ajan viettämisen kieltäminen sekä rajoittaminen	Ei	Ei	Vankila
11 luvun 3 § ja 4 §:ssä tarkoitettuun jumalanpalvelukseen, hartaushetkeen ja muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen osallistumisen taikka kirjastoon pääsyn epääminen	7 luvun 2 § ja 3 §:n tarkoitettuun jumalanpalvelukseen, hartaushetkeen ja muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen osallistumisen taikka kirjastoon pääsyn epääminen	Ei	Ei	Vankila
11 luvun 1 §:ssä tarkoitettu lupa vankilan ulkopuolisten henkilöiden, yhteisöjen ja säätiöiden järjestämälle vapaa-ajan toiminnalle		Ei	Ei	Vankila
11 luvun 7 §:ssä tarkoitettu lupa vankien kokoontumisiin		Ei	Ei	Vankila

Vangin yhteydet vankilan ulkopuolelle

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
12 luvun 2 §:ssä tarkoitettu kirjeen, muun postilähetyksen tai viestin lukeminen ja jäljennöksen ottaminen	8 luvun 2 §:ssä tarkoitettu kirjeen, muun postilähetyksen tai viestin lukeminen ja jäljennöksen ottaminen	Ei	Ei	Vankila
12 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjeen tai postilähetyksen pidättäminen	8 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjeen tai postilähetyksen pidättäminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
12 luvun 6 a §:ssä tarkoitettu lupa matkapuhelimen käyttöön		Ei	Ei	Vankila
12 luvun 7 §:ssä tarkoitettu puhelun kuunteleminen ja tallentaminen	8 luvun 7 §:ssä tarkoitettu puhelun kuunteleminen ja tallentaminen	Ei	Ei	Vankila
12 luvun 9 §:ssä tarkoitettu lupa sähköpostin käyttöön	8 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu lupa sähköpostin käyttöön	Ei	Ei	Vankila
12 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu lupa internetin käyttöön	8 luvun 7 b:ssä tarkoitettu lupa internetin käyttöön	Ei	Ei	Vankila

Tapaamiset ja muut yhteydet vankilan ulkopuolelle

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
13 luvun 4 §:ssä tarkoitettu valvoton tapaaminen	9 luvun 2 §:ssä tarkoitettu valvoton tapaaminen	KYLLÄ**	KYLLÄ**	Vankila
13 luvun 5 §:ssä tarkoitettu alle 15-vuotiaan lapsen tapaaminen	9 luvun 3 §:ssä tarkoitettu alle 15-vuotiaan lapsen tapaaminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
13 luvun 7 §:ssä tarkoitettu vankien välinen tapaaminen	9 luvun 5 §:ssä tarkoitettu vankien välinen tapaaminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
13 luvun 10 §: ssä tarkoitettu tapaamiskielto	9 luvun 8 §: ssä tarkoitettu tapaamiskielto	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
13 luvun 12 §:ssä tarkoitettu tavaroiden vastaanottaminen tapaamisen yhteydessä	9 luvun 9 §:ssä tarkoitettu tavaroiden vastaanottaminen tapaamisten yhteydessä	EI	EI	Vankila
13 luvun 13 §:ssä tarkoitettu yhteydenpito videoyhteyden välityksellä	9 luvun 10 §:ssä tarkoitettu yhteydenpito videoyhteyden välityksellä	EI	EI	Vankila

** Riippuen siitä, kuka alaikäistä vankia tulee tapaamaan. Asiaa ohjeistettu ohjeessa tarkemmin.

Poistumislupa

Vankeuslaki	Tutkintavankeus- laki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
14 luvun 2:ssä tarkoitettu RP- poistumislupa		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
14 luvun 3 §:n 3 mom. tarkoitettu poistumislupa- ajankohdan aikaistaminen		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
14 luvun 4 §:ssä tarkoitettu TS- poistumislupa		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
14 luvun 5 §:ssä tarkoitettu poistumislupa erittäin tärkeästä syystä	9 luvun 14 §:n 1 mom. tarkoitettu poistumislupa erittäin tärkeästä syystä	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
14 luvun 6 §:ssä tarkoitettu lupa poistua saatettuna	9 luvun 14 § 2 mom. tarkoitettu lupa poistua saatettuna	EI	EI	Vankila
14 luvun 9 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen sen vuoksi, että poistumisluvan myöntämisen edellytykset eivät enää päättöksen tekemisen jälkeen täyty		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
14 luvun 10 §:ssä tarkoitettu poistumislupamatkan kustannusten		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Vankeuslaki	Tutkintavankeus- laki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
korvaaminen				
14 luvun 11 §:ssä tarkoitettu poistumisluvan hakeminen muuhun valtioon kuin Suomeen		KYLLÄ	KYLLÄ	OT

Vankilan järjestys ja kurinpito

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
15 luvun 9 §:ssä tarkoitettu järjestysrikkomuksen selvittäminen	10 luvun 9 §:ssä tarkoitettu järjestysrikkomuksen selvittäminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
15 luvun 11 §:ssä tarkoitettu vangin pitäminen erillään järjestysrikkomuksen selvittämisen aikana	10 luvun 11 §:ssä tarkoitettu tutkintavangin pitäminen erillään järjestysrikkomuksen selvittämisen aikana	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
15 luvun 9 §:n 5 mom. tarkoitettu huomautuksen antaminen	10 luvun 9 §:n 5 mom. tarkoitettu huomautuksen antaminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
15 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kurinpitorangaistukseen määrittäminen	10 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kurinpitorangaistukseen määrittäminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Vankilan tilojen ja vangin tarkastaminen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu henkilöntarkastus	11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu henkilöntarkastus	Ei	Ei	Vankila
16 luvun 5 §:ssä tarkoitettu erityistarkastus	11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu erityistarkastus	Ei	Ei	Vankila
16 luvun 6 §:ssä tarkoitettu henkilönkatsastus	11 luvun 6 §:ssä tarkoitettu henkilönkatsastus	Ei	KYLLÄ	Vankila

Turvaamistoimenpiteet ja voimakeinojen käyttö

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
18 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sitominen	13 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sitominen	Ei	KYLLÄ	Vankila
18 luvun 3 §:ssä tarkoitettu tarkkailuun sijoittaminen	13 luvun 3 §:ssä tarkoitettu tarkkailuun sijoittaminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
18 luvun 4 §:ssä tarkoitettu eristämistarkkailu	13 luvun 4 §:ssä tarkoitettu eristämistarkkailu	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
18 luvun 5 §:ssä tarkoitettu erillään pitäminen	13 luvun 5 §:ssä tarkoitettu erillään pitäminen	KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila

Vapauttaminen

Vankeuslaki	Tutkintavankeuslaki	Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi	Huoltajalle ilmoitettava lopputulos	Kuulemisesta vastuullinen Risen yksikkö
21 luvun 2 §:ssä ja yks-lain 70 §:ssä tarkoitettu valvontaan asettaminen		EI	KYLLÄ	Vankila
RL 2 c luku 9 §:ssä 1 mom. tarkoitettu ehdonalaisen vapauttamisen lykkääminen vangin suostumuksella		KYLLÄ	KYLLÄ	Vankila
RL 2 c luku 9 §:ssä 2 mom. tarkoitettu ehdonalaisen vapauttamisen lykkääminen ilman vangin suostumusta		KYLLÄ	KYLLÄ	OT